

Alkohol och Äldre

NÄR BLIR ALKOHOLEN ETT PROBLEM? OCH FÖR VEM?

- ▶ Östersund 220127
- ▶ Sofia Leje Specialist Allmänmedicin och Psykiatri.MLA Åre NVO/MLU ÅRE HC

Alkohol och äldre

- ▶ Rapport ”Alkohol och Äldre”2019
- ▶ Individer äldre än 65 år
- ▶ Ökad känslighet i kombination med åldrandet: fysiologiska, kroppsliga och medicinska faktorer.
- ▶ Ökad risk för sjukdomar och olyckor även vid låg konsumtion.
- ▶ Konsumtion över tid och vid ett och samma tillfälle
- ▶ Riskbruk 4 standardglas vid ett tillfälle eller 10 under en vecka

Vad är normalt drickande?

- ▶ Män- 14 standardglas i veckan
- ▶ Kvinnor- 9 standardglas i veckan

Berusningsdrickande

5 eller fler standardglas Män

4 eller fler standardglas Kvinna

- ▶ Riskbruk kvinnor över 75 år 1%-10% 1977-2006, män 19%-27% samma period
- ▶ Riskbruk 4 glas vid ett och samma tillfälle eller 10 glas på en vecka
- ▶ Kontinentalt drickande och bättre ekonomi
- ▶ Andelen äldre ökar i Sverige och andra länder: Hälsoproblem och försämrad livskvalitet. Ökat behov av hjälp från sjukvården.
- ▶ Statens kostnader för alkohol 103 miljarder 2017 att jämföra med intäkter(skatt) ca 16,3 miljarder 2020

Faktorer som påverkar alkoholprocenten i blodet

KROPPSVIKT

KÖN

FÖDOINTAG

HUR SNABBT

HUR STARKT

HUR VAN

FYSISKA
EGENSKAPER

Hur påverkas man av alkohol

Blir glad

Blir trött

Blir deppig

Blir aggressiv

Blir kelig

Blir våldsam

Blir alkoholist

Alkoholens målorgan i kroppen

- ▶ Hjärnan: EP, demens, sömn
- ▶ Hormonella systemet: Binjuror, könshormoner, kortisol
- ▶ Levern: Hepatit, fettlever
- ▶ Magsäck och matstrupe
- ▶ Blodet: Anemi
- ▶ Infektioner: Vita blodkropparna
- ▶ Ögon
- ▶ Cancer: mun, svalg, bröst, tarm
- ▶ Hjärta och kärl: puls, blodtryck, rytm
- ▶ Huden: eksem, psoriasis

Varför fokus alkohol och äldre?

EFTERSATT OMRÅDE I VÅRD OCH OMSORG

- ▶ Andelen äldre ökar och äldre är mer känsliga för alkoholens effekter: Förändringar i omsättningen av alkohol, samsjuklighet och läkemedelsinteraktioner
- ▶ Höga kostnader för samhället samt lidande för individ och anhöriga
- ▶ Dagens äldre dricker mer än tidigare generationer: Riskbruk ökar hos ffa kvinnor
- ▶ Ökad risk för självmord och självmordsförsök hos äldre med alkoholproblem
- ▶ Riskbruk hos äldre: Behov av åldersanpassade gränsvärden. Lägst risk att dricka ett glas/vecka eller högst 2 glas vid samma tillfälle.
- ▶ Ökad risk för fall samt våldsutsatthet
- ▶ Koppling till psykisk ohälsa

Men hjälp finns att få....

- ▶ Prata med de äldre om deras konsumtion. Prata med anhöriga: Minska stigmata kopplat till alkoholproblem. Primärvården (Regionen och Kommunen) har en central roll i detta. Korta psykoedukativa insatser har bra effekt. Stödterapi för att öka individens sociala stöd och självkänsla.
- ▶ Vård och omsorg behöver öka uppmärksamheten för problemet och använda personcentrerade insatser. Utbildningsinsatser för personal. Våga fråga!
- ▶ Äldre svarar lika bra eller bättre på behandling jämfört med yngre

ATT TA MED SIG:

- Arbeta med egna fördomar/föreställningar
- Skaffa kunskap om alkoholens skadliga effekter
- Prata om alkohol på ett icke värderande sätt
- Tänk ”Alkohol?”

TACK FÖR ER UPPMÄRKSAMHET!